

Raadsmededeling openbaar

Nummer : 89-2024
Datum : 27 mei 2024
B&W datum :
Beh. Ambtenaar : H.G. Eskes
Portefeuillehouder : H.J. Groters
Onderwerp : Beantwoording vragen CDA en D66 voortgangsrapportage duurzaamheid 2024

Aanleiding:

Vragen van het CDA en D'66 over de Voortgangsrapportage Duurzaamheid 2024

Inhoud mededeling:

CDA vragen rm 72-2024 Voortgangsrapportage Duurzaamheid 2024

Raadsmededeling 72-2024 Voortgangsrapportage Duurzaamheid 2024

Netcongestie (raadsmededeling voortgangsrapportage duurzaamheid 2024, pagina 2).

“Netcongestie zorgt er nu voor dat grootschalige opwek van hernieuwbare energie niet kan worden aangesloten op het elektriciteitsnetwerk. Rond 2029 moet congestie geheel zijn opgelost.”

Vraag: Wat is de voortgang op het gebied van de aanpak van netcongestie en ligt het op schema om dit rond 2029 geheel op te lossen?

Antwoord: hier is eigenlijk geen antwoord op te geven. Liander en Tennet investeren fors in de uitbreiding in het elektriciteitsnet en geven aan dat zij verwachten dat de Achterhoek in 2029 weer voldoende 'stroom' heeft.

Isoleren woningvoorraad (raadsmededeling voortgangsrapportage duurzaamheid 2024, pagina 2).

“Vertraging bij het isoleren van de bestaande woningvoorraad vanwege de Wet natuurbescherming. Vooral voor spouwmuurisolatie en dakisolatie geldt dat het verstoren van beschermde diersoorten (zoals de vleermuis) niet is toegestaan. Omdat niet bekend is waar deze dieren huizen mag er feitelijk nergens worden geïsoleerd. Maar met het opstellen van een soortenmanagementplan (SMP) en het toepassen van beschermingsmaatregelen en verplaatsingsmogelijkheden, is er op termijn wel weer wat mogelijk.”

Vraag: Wanneer wordt dit soortenmanagementplan (SMP) opgesteld?

Wij verwachten dat het SMP voor de gemeente Aalten in 2025 wordt opgesteld. Er moet echter nog wel aanbesteding plaatsvinden en omdat veel gemeenten een SMP willen laten maken is het aanbod aan ecologische bureaus onvoldoende. Het zal daarom wellicht 2026 worden.

D66 vragen Vervolrapportage Duurzaamheid 2024

In de raad van 22 februari 2022 hebben D66 en CU de motie “Doelen en knelpunten in jaarlijkse update duurzaamheid” ingetrokken nadat de wethouder aangegeven de strekking mee te willen nemen in de nieuwe Rapportage Duurzaamheid. De oproep aan het college in de motie was:

In de update voor niet behaalde of vertraagde doelen een kwalitatieve knelpunten analyse op te nemen met een voorstel over maatregelen of onderzoeken;

In de raadsmededeling lezen we het volgende: In de rapportage zijn de knelpunten in de uitvoering benoemd. (...). Het onderzoeken van het waarom van het niet behalen van de gestelde doelen en het niet leveren van de voorgenomen prestaties is interessant maar geen onderdeel van een voortgangsrapportage. Het aandragen van oplossingen om de doelen wel te halen, voorstellen voor beleidswijziging, aanpassen van de doelen en gewenste prestaties, is ook geen onderdeel van deze voortgangsrapportage. In een voortgangsrapportage worden de 'kille' cijfers weergegeven die in beeld te brengen hoe het ervoor staat.

Vragen:

- Op welk moment wordt een kwalitatieve knelpuntenanalyse naar niet behaalde doelen uitgevoerd?

Antwoord: Aansluitend aan de voortgangsrapportage, monitoring, van het Akkoord van Groenlo 3.0 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.

- Welk deelbeleidstuk krijgt wanneer een update met een concrete uitvoeringsagenda om voldoende voortgang te realiseren om aan de lange termijn doelen te kunnen halen?

Antwoord: Dat geldt eigenlijk voor ieder deelbeleidstuk. Dat er op een gegeven moment een update komt om voldoende voortgang te realiseren in het behalen van de langetermijndoelen. Zo is voor circulariteit is voor 2024 een uitvoeringsprogramma voorzien. De taken die zijn ondergebracht bij het Energieloket Achterhoek worden jaarlijks geëvalueerd en jaarlijks van een uitvoeringsprogramma, danwel DEAB-aanvraag voorzien. Het Uitnodigingskader zon en wind wordt na de zomer geëvalueerd. In 2026 komt er een volgende versie van de transitievisie Warmte. De RES 2.0 zou dit jaar klaar moeten zijn.

Speerpunt 1 Huishoudens: isolatie

Vraag:

- Waarom loopt het aantal woningen met een geel en rood energielabel op van 2020 tot 2022? Zelfs procentueel loopt het aantal rode energielabels op.

Antwoord: Deze lijst van energielabels heeft alleen betrekking heeft op een deel van de woningvoorraad, die met een officieel energielabel. De verkoop van een woning is vaak de aanleiding voor het aanvragen van een 'officieel' energielabel zodat het lijkt dat er woningen met 'slechte' energielabels bijkomen. Het gaat dus niet over de energielabels van de totale woningvoorraad. Het deel van de woningvoorraad dat nu geen officieel energielabel heeft bestaat vooral uit minder goed geïsoleerde woningen. Wanneer deze woningen in de verkoop gaan komt er dus een 'laag label' bij.

Speerpunt 2 - Huishoudens: Verwarming

(Hybride) warmtepomp in 4,3 % van de woningen - op basis van het aantal subsidies voor een warmtepomp in de gemeente Aalten

Vragen:

- Zijn nieuwe woningen - zonder subsidie voor warmtepomp - ook meegeteld?

Antwoord: Nee, voor warmtepompen in nieuwbouwwoningen is er geen ISDE-subsidie mogelijk. Deze zijn dan ook niet meegeteld.

- Zijn er concrete gevallen bekend dat er geen (hybride) warmtepomp in een woning in onze gemeente geplaatst kon worden wegens net congestie?

Antwoord: nee

Speerpunt 4 – Gebouwen: Besparing

Aardgasgebruik voor verwarming is 111 TJ in 2022. Doel in 2030 dat aardgasgebruik daalt naar 78 TJ.

Vragen:

- Hoeveel is het aardgasverbruik voor gebouwen in de afgelopen jaren gedaald?

Antwoord:

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aardgasverbruik, gebouwen, gemeente Aaten, in TJ	208	150	161	159	161	147	?	120	127	110

Cijfers: [klimaatmonitor.databank](https://klimaatmonitor.databank.nl)

- Hoeveel versnelling is er nodig t.o.v. van de afgelopen jaren om het doel voor 2030 te halen?

Antwoord: Dit gaat over gebouwen in de gebouwde omgeving, niet zijnde woningen en industrie. De besparingsdoelstelling voor 2030 is 33 TJ. Voor deze gebouwen is het aardgasverbruik voornamelijk voor ruimteverwarming, koken, ovens e.d. Besparing is mogelijk door het beter (warmte)isoleren van de gebouwen, overschakelen op warmtepompen/hybride warmtepompen, elektrisch koken, elektrische ovens. In hoeverre er versnelling nodig is, is lastig in te schatten. Dat de autonome besparing zo evenredig doorzet als in de afgelopen jaren is niet te verwachten. De eenvoudige maatregelen zijn immers grotendeels al wel genomen.

Speerpunt 5 Zon op gebouwen

Problemen in de voortgang: Ook voor grootschalig zon op (daken van) gebouwen is congestie een spelbreker. De (grootverbruikers) aansluiting van grote zonnedaken op het middenspanningsnet is meestal niet mogelijk. De grote daken, vaak van een agrarisch bedrijf, liggen verspreid in het buitengebied. Liander maakt keuzes en zal niet alle kabels op alle plaatsen verzwaren. Er moet dan ook rekening mee worden gehouden dat grote daken in theorie voor zon beschikbaar zijn, maar er geen teruglevercapaciteit is en komt, ook niet op de lange termijn. De voortgang is in 2023 is op dit punt marginaal geweest.

Vragen

- Wordt hiermee feitelijk geconstateerd dat het doel om in 2023 “vrijwel volledig potentieel aan grote daken benutten” onhaalbaar is, ook voor de lange termijn?

Antwoord: Voor de korte termijn: ja. Voor de langere termijn is, tot 2030, is de aard en omvang van de vergroting van het elektriciteitsnet (door Liander en Tennet) hiervoor bepalend. Het aansluiten van ‘grote daken’ kan tegen die tijd wel weer mogelijk zijn.

- Ziet het college nog andere mogelijkheden dan zon op veld om in 2030 0,047-0,052 TWh op te wekken?

Antwoord: Door de congestie is grootschalige opwek van elektriciteit in de gemeente Aalten voorlopig niet mogelijk. Tegen 2029 zijn naar verwachting de mogelijkheden voor zon en wind wel weer aanwezig

Speerpunt 6 - Wind

Pas na 2029 voorziet Tennet weer aansluitruimte. In theorie zou dat dan net voor 2030 kunnen lukken met de realisatie van de benodigde windenergie uit het RES-bod en het AvG.

Vraag

- Wanneer moet uiterlijk het vergunningstraject starten om in 2029 een onontkoombare omgevingsvergunning te hebben voor het bijplaatsen van 2 á 3 windmolens?

Antwoord: In het algemeen (bron: RES) wordt daar 5 jaar voor gerekend. Van vergunningaanvraag tot aan realisatie.

Speerpunt 7 - Zon op veld

Het realiseren van een zonneveld van enige omvang is ook niet mogelijk omdat er vanwege de congestie geen teruglevercapaciteit beschikbaar is. Zonnenvelden met opslag achter de meter, of aansluiten op de kabel van Hagenwind (cablepooling) maken dit eventueel technisch nog wel mogelijk.

Vraag

- Is een 'zonneveld van enige omvang' met een EOS voor piekbelasting een technische en economisch haalbare oplossing?

Antwoord: Het is wel een technisch haalbare oplossing. Zonnenvelden met een batterij, waarmee de congestie kan worden omzeild, lijken echter geen financieel interessant businessmodel. Dat is wat ontwikkelaars ons vertellen. Cablepooling op de kabel van Hagenwind is technisch mogelijk, en ook economisch wel haalbaar. De kabel is echter 'van Hagenwind' en aansluiting hierop met een zonneveld, of een groot zonnedak, heeft wel wat juridische complicaties. Ook het afrekenen op de geleverde (zonne) elektriciteit vereist extra meetvoorzieningen.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:

CDA vragen rm 72-2024 Voortgangsrapportage Duurzaamheid 2024

Raadsmededeling 72-2024 Voortgangsrapportage Duurzaamheid 2024

Netcongestie (raadsmededeling voortgangsrapportage duurzaamheid 2024, pagina 2).

“Netcongestie zorgt er nu voor dat grootschalige opwek van hernieuwbare energie niet kan worden aangesloten op het elektriciteitsnetwerk. Rond 2029 moet congestie geheel zijn opgelost.”

Wat is de voortgang op het gebied van de aanpak van netcongestie en ligt het op schema om dit rond 2029 geheel op te lossen?

Isoleren woningvoorraad (raadsmededeling voortgangsrapportage duurzaamheid 2024, pagina 2).

“Vertraging bij het isoleren van de bestaande woningvoorraad vanwege de Wet natuurbescherming. Vooral voor spouwmuurisolatie en dakisolatie geldt dat het verstoren van beschermde diersoorten (zoals de vleermuis) niet is toegestaan. Omdat niet bekend is waar deze dieren huizen mag er feitelijk nergens worden geïsoleerd. Maar met het opstellen van een soortenmanagementplan (SMP) en het toepassen van beschermingsmaatregelen en verplaatsingsmogelijkheden, is er op termijn wel weer wat mogelijk.”

Wanneer wordt dit soortenmanagementplan (SMP) opgesteld?

D66 vragen Vervolgrapportage Duurzaamheid 2024

In de raad van 22 februari 2022 hebben D66 en CU de motie “Doelen en knelpunten in jaarlijkse update duurzaamheid” ingetrokken nadat de wethouder aangegeven de strekking mee te willen nemen in de nieuwe Rapportage Duurzaamheid. De oproep aan het college in de motie was:

In de update voor niet behaalde of vertraagde doelen een kwalitatieve knelpunten analyse op te nemen met een voorstel over maatregelen of onderzoeken;

In de raadsmededeling lezen we het volgende:

In de rapportage zijn de knelpunten in de uitvoering benoemd. (...). Het onderzoeken van het waarom van het niet behalen van de gestelde doelen en het niet leveren van de voorgenomen prestaties is interessant maar geen onderdeel van een voortgangsrapportage. Het aandragen van oplossingen om de doelen wel te halen, voorstellen voor beleidswijziging, aanpassen van de doelen en gewenste prestaties, is ook geen onderdeel van deze voortgangsrapportage. In een voortgangsrapportage worden de ‘kille’ cijfers weergegeven die in beeld te brengen hoe het ervoor staat.

Vragen:

- Op welk moment wordt een kwalitatieve knelpuntenanalyse naar niet behaalde doelen uitgevoerd?
- Welk deelbeleidstuk krijgt wanneer een update met een concrete uitvoeringsagenda om voldoende voortgang te realiseren om aan de lange termijn doelen te kunnen halen?

Speerpunt 1 Huishoudens: isolatie

Vraag:

- Waarom loopt het aantal woningen met een geel en rood energielabel op van 2020 tot 2022? Zelfs procentueel loopt het aantal rode energielabels op.

Speerpunt 2 - Huishoudens: Verwarming

(Hybride) warmtepomp in 4,3 % van de woningen - op basis van het aantal subsidies voor een warmtepomp in de gemeente Aalten

Vragen:

- Zijn nieuwe woningen - zonder subsidie voor warmtepomp - ook meegeteld?
- Zijn er concrete gevallen bekend dat er geen (hybride) warmtepomp in een woning in onze gemeente geplaatst kon worden wegens net congestie?

Speerpunt 4 – Gebouwen: Besparing

Aardgasgebruik voor verwarming is 111 TJ in 2022. Doel in 2030 dat aardgasgebruik daalt naar 78 TJ.

Vragen:

- Hoeveel is het aardgasverbruik voor gebouwen in de afgelopen jaren gedaald?
- Hoeveel versnelling is er nodig t.o.v. van de afgelopen jaren om het doel voor 2030 te halen?

Speerpunt 5 Zon op gebouwen

Problemen in de voortgang: Ook voor grootschalig zon op (daken van) gebouwen is congestie een spelbreker. De (grootverbruikers) aansluiting van grote zonnedaken op het middenspanningsnet is meestal niet mogelijk. De grote daken, vaak van een agrarisch bedrijf, liggen verspreid in het buitengebied. Liander maakt keuzes en zal niet alle kabels op alle plaatsen verzwaren. Er moet dan ook rekening mee worden gehouden dat grote daken in theorie voor zon beschikbaar zijn, maar er geen teruglevercapaciteit is en komt, ook niet op de lange termijn. De voortgang is in 2023 is op dit punt marginaal geweest.

Vragen

- Wordt hiermee feitelijk geconstateerd dat het doel om in 2023 “vrijwel volledig potentieel aan grote daken benutten” onhaalbaar is, ook voor de lange termijn?
- Ziet het college nog andere mogelijkheden dan zon op veld om in 2030 0,047-0,052 TWh op te wekken?

Speerpunt 6 - Wind

Pas na 2029 voorziet Tennet weer aansluitruimte. In theorie zou dat dan net voor 2030 kunnen lukken met de realisatie van de benodigde windenergie uit het RES-bod en het AvG.

Vraag

- Wanneer moet uiterlijk het vergunningstraject starten om in 2029 een onontkoombare omgevingsvergunning te hebben voor het bijplaatsen van 2 á 3 windmolens?

Speerpunt 7 - Zon op veld

Het realiseren van een zonnenveld van enige omvang is ook niet mogelijk omdat er vanwege de congestie geen teruglevercapaciteit beschikbaar is. Zonnenvelden met opslag achter de meter, of aansluiten op de kabel van Hagenwind (cablepooling) maken dit eventueel technisch nog wel mogelijk.

Vraag

- Is een 'zonnenveld van enige omvang' met een EOS voor piekbelasting een technische en economisch haalbare oplossing?